

Beleidsregels exploitatievergunning waterpijpcafé/shishalounge gemeente Tilburg

Burgemeesterbesluit van 14 januari 2021

Inleiding

In toenemende mate wordt er in horeca-inrichtingen gelegenheid geboden om waterpijp/shisha te roken. Voor sommige horeca exploitanten is dit een zelfstandige en/of belangrijke activiteit geworden. De ervaring leert dat deze activiteit effect heeft op het woon- en leefklimaat van bezoekers en omwonenden en dat aan het gebruik van waterpijp verschillende risico's kleven.

In de Algemene Plaatselijke Verordening is in de artikelen 45aa tot en met 45dd een vergunningstelsel opgenomen voor waterpijp/shishalounges.

De belangrijkste reden voor de invoering van een vergunningplicht was de noodzaak om voorschriften en beperkingen te kunnen verbinden aan het aanbieden van waterpijp/shisha, zodat gezondheidsrisico's voor bezoekers, personeel en omwonenden voorkomen dan wel beperkt kunnen worden.

Bij het roken van een waterpijp komen schadelijke stoffen vrij, zoals teer (PAK's, nitrosamines en zware metalen) en koolmonoxide (CO). Deze stoffen komen vrij in zowel de ingeademde rook als de omgevingsrook. CO en PAK's worden vooral gevormd wanneer kooltjes worden gebruikt als verhittingsbron. De ernst van het gevaar voor de gezondheid wordt bepaald door de concentratie van deze stoffen in de ingeademde lucht, en de duur van de blootstelling[1]. Blootstelling aan deze stoffen leidt tot een verhoogd risico op rookgerelateerde ziekten voor de gebruikers van de waterpijp en de omstanders. Daarnaast bevatten sommige kruidenmengsels voor de waterpijp toegevoegde nicotine. Het roken van producten met nicotine kan leiden tot afhankelijkheid en verslaving.

Bij diverse metingen bij horecabedrijven in Tilburg waar waterpijp gerookt wordt is gebleken dat de CO-waarde onaanvaardbaar hoog is. De waarde is dermate hoog dat bij een korte blootstellingsduur al gezondheidsrisico's optreden.

De burgemeester acht het daarom noodzakelijk voorschriften te verbinden aan het aanbieden van het gebruik van waterpijpen. Deze regels dienen het gezondheidsrisico te beperken. De concentratie CO wordt door de toezichhouders gemeten in de inrichting en/of in de naastgelegen woningen. De exploitant is te allen tijde verantwoordelijk voor de exploitatie van de inrichting. Leidt het aanbieden van waterpijp/shisha bij een onderneming herhaaldelijk tot hoge CO-waardes en daarmee een risico voor de gezondheid van aanwezigen dan kan de burgemeester een maatregel treffen.

Daarnaast is gebleken dat een waterpijpcafé/shishalounge een inrichting is die kwetsbaar is voor het meebrengen van overlast en verstoringen van de openbare orde. Het periodiek geven van openbaarheid van zaken ondersteunt de burgemeester om meer zicht en grip te krijgen en te houden op de vergunde branches en het naleven van de vergunningsvoorwaarden. De exploitatievergunning waterpijp/shisha wordt daarom steeds voor bepaalde tijd verleend.

In deze beleidsregels legt de burgemeester vast welke voorschriften en beperkingen hij verbindt aan het aanbieden van waterpijp en shisha. Deze voorwaarden zijn een aanvulling op de voorwaarden die in de APV Tilburg aan alle horeca-exploitanten worden gesteld. Door de voorschriften en beperkingen in beleidsregels op te nemen is er op voorhand duidelijkheid voor de horeca-exploitanten welke eisen er gelden voor waterpijpcafé's en shishalounges.

Daarnaast wordt in deze beleidsregels aangegeven hoe de handhaving van de regels zal gaan plaatsvinden.

1. Looptijd exploitatievergunning

De exploitatievergunning voor waterpijp/shisha wordt verleend voor een periode van drie jaar. Het periodiek geven van openbaarheid van zaken ondersteunt de burgemeester om meer zicht en grip te krijgen en te houden op de vergunde branches en het naleven van de vergunningsvoorwaarden. In het kader van eenduidigheid wordt de exploitatievergunning shisha verleend voor een periode van drie jaar.

Voorschriften Aan de exploitatievergunning waterpijp/shisha zullen in ieder geval de volgende voorschriften worden verbonden:

1. In de lokaliteit waar waterpijp wordt gebruikt dient gebruik gemaakt te worden van steenachtige materialen op de vloer.
2. Er dient een deugdelijk werkend mechanisch ventilatiesysteem met voldoende capaciteit en het bovendaks afvoeren van lucht te zijn die aansluit bij de eisen zoals genoemd in het Besluit eisen inrichting Drank- en Horecawet, het Activiteitenbesluit en het Bouwbesluit en daarop aanvullend in staat is de CO-waarde onder de 25 ppm te houden.
3. Er dient een adequaat functionerende CO-melder in alle ruimten van de horeca-inrichting aanwezig te zijn.
4. Er is te allen tijde een deugdelijke administratie van de aangekochte en verkochte (waterpijp)tabak of kruidenmengsels binnen de horeca-inrichting aanwezig.
5. Er mag geen lachgas binnen de inrichting aanwezig zijn.

Ad 1: Een risico dat gepaard gaat met het gebruik van waterpijpen, is de toepassing van kooldeeltjes en het daarbij ontstane brandgevaar. Het gebruik van kooltjes is in principe niet verboden, omdat dit niet wordt gedefinieerd als open vuur. Brandende kooltjes zijn te vergelijken met een smeulbrand en het grote risico hiervan is dat deze kooltjes zeer lang blijven branden en tevens na lange tijd tot herontbranding kunnen overgaan (ook nadat er is gecontroleerd dat de kooltjes uit zijn). Ook worden brandende kooltjes gebruikt in waterpijpen, deze pijpen zijn smal en hoog waardoor het risico van omvallen in het horecabedrijf niet is uit te sluiten. Na het omvallen van een waterpijp zullen de brandende kooltjes zich verspreiden en kunnen deze een ontstekingsbron vormen voor het interieur van het horecabedrijf. Waarna rookontwikkeling en/of brand in het horecabedrijf kan ontstaan. Om het risico te beperken dat brandende kooltjes een ontstekingsbron kunnen vormen dient er op de vloer gebruik te worden gemaakt van steenachtige materialen.

Ad 2: Bij het roken van een waterpijp komen schadelijke stoffen vrij, zoals teer (PAK's, nitrosamines en zware metalen) en koolmonoxide. De compositie van de rook van een waterpijp en de mate waarin de specifieke stoffen vrijkomen, hangen echter af van verschillende factoren, zoals: de verhittingsmethode (type kool), de samenstelling en de soort rookwaar, het volume van het water, het type waterpijp, aantal/lengte/volume van de trekjes en de lengte van een waterpijpsessie. Blootstelling aan deze stoffen heeft volgens het Trimbos-instituut gevolgen voor de gezondheid, zowel op de korte termijn (bijvoorbeeld verhoogde hartslag, verhoogde bloeddruk, versnelde ademhaling, verminderde longfunctie, koolmonoxidevergiftiging, infectiegevaar) als op de lange termijn (hart- en vaatziekten, luchtwegaandoeningen, kanker, negatieve geboorte-uitkomsten, overige gezondheidsproblemen). Bij diverse metingen bij horecabedrijven in Tilburg waar waterpijp gerookt wordt is gebleken dat de koolmonoxide waarde onaanvaardbaar hoog is. De waarde is dermate hoog dat bij een korte blootstellingsduur al gezondheidsrisico's optreden. Het RIVM heeft een rapport opgesteld over de chronische blootstelling aan koolmonoxide en de verschillende advieswaarden uiteengezet in onderstaand tabel[2].

	Blootstellingsduur	Tijdgewogen gemiddelde concentratie	
		mg m ⁻³	ppm
Advieswaarden WHO	15 minuten	100	90
	30 minuten	60	50
	1 uur	30	25
	8 uur	10	10
Advieswaarden Gezondheidsraad	1 uur	38,5	35
	8 uur	10	9
Publieke grenswaarde voor werksituaties	8 uur	29	25
	15 minuten	174	150
Alarmeringsgrens waarde (AGW) voor calamiteiten (VROM)	1 uur	115	100
Levensbedreigende waarde (LBW) voor calamiteiten (VROM)	1 uur	573	500

Bron: Peeters (red), 2007

Uit het besluit eisen Drank- en Horecawet, het Activiteitenbesluit en het Bouwbesluit volgen eisen aan een deugdelijk werkend mechanisch ventilatiesysteem. In aanvulling op de eisen die aan dit systeem gesteld worden, geldt voor een waterpijpcafé/ shishalounge het volgende:

Er is sprake van een deugdelijk mechanisch ventilatiesysteem met voldoende capaciteit indien deze in staat is de ppm waarde onder de 25 ppm te houden. Indien dit niet door middel van het mechanisch ventilatiesysteem valt te garanderen dan dient de vergunninghouder te kiezen voor het plaatsen van minder waterpijpen of op een andere manier extra te ventileren, bijvoorbeeld door het open zetten van ramen en/of deuren of het gebruik van elektrische kooltjes. Indien de toezichthouders een meting verrichten worden afhankelijk van de ppm waarde de volgende maatregelen getroffen (deze maatregelen zijn conform de GGD-richtlijn voor medewerkers die koolmonoxide in een woning detecteren[3]):

Concentratie koolmonoxide in woning	Maatregelen
10-25 ppm	Advies om extra te ventileren en een of meerdere bronnen van koolmonoxide afsluiten.
25-50 ppm	Direct ingrijpen (binnen 30 minuten); ventileren, bron van koolmonoxide afsluiten. + bestuurlijke maatregel conform handhavingsarrangement wegens overtreding van de voorschriften exploitatievergunning waterpijp/shisha.
50-100 ppm	Direct ingrijpen (binnen 15 minuten); extra ventileren, bron van koolmonoxide afsluiten, zo nodig inrichting ontruimen. + bestuurlijke maatregel conform handhavingsarrangement wegens overtreding van de voorschriften exploitatievergunning waterpijp/shisha.
Boven de 100 ppm	Inrichting ontruimen en hulpdiensten waarschuwen. + bestuurlijke maatregel conform handhavingsarrangement wegens overtreding van de voorschriften exploitatievergunning waterpijp/shisha.

Ad 3: Er dient een adequaat functionerende CO-melder in alle ruimten van de horeca-inrichting aanwezig te zijn.

Ad 4: Op grond van de Wet op de accijns moeten tabaksproducten zijn voorzien van een accijnszegel. Dit geldt ook voor de waterpijptabak die in waterpijpcafés en shishalounges wordt gebruikt. Indien de exploitant tabak zonder accijnszegel aanwezig heeft, is niet vast te stellen of de accijns is betaald. De exploitant is dan in overtreding.

Ad 5: De aanwezigheid van lachgas is niet toegestaan in inrichtingen waar waterpijp/shisha aanwezig is en aangeboden wordt. Het aanbieden van lachgas binnen shishalounges brengt door de combinatie met het gebruik van (warme) kooltjes extra brandgevaar met zich mee. Lachgas kan het ontstaan van een brand bevorderen en de patronen kunnen ontploffen bij verwarming of bij blootstelling aan vuur. Daarnaast is het, met het oog op het gezondheidsrisico dat zowel het gebruik van lachgas als dat van waterpijp met zich meebrengt, niet wenselijk.

2. Handhavingsarrangement waterpijp/shisha gemeente Tilburg

Aanbieden waterpijp zonder de daartoe benodigde exploitatievergunning shisha:	Handhaving
1 ^o constatering	Besluit last onder dwangsom € 2.500,- per constatering binnen 2 jaar, met een maximum van € 5.000,-
2 ^o constatering binnen 2 jaar na dwangsombesluit	Invordering van de dwangsom + waarschuwing intrekken horeca-exploitatie vergunning
3 ^o constatering binnen 2 jaar na dwangsombesluit	Invordering van de dwangsom + Intrekken horeca-exploitatie vergunning

*het bovenstaande is niet van toepassing voor horecabedrijven waarbij de exploitatievergunning waterpijp/shisha reeds is ingetrokken.

Overtreden van de voorschriften exploitatievergunning waterpijp/shisha	Handhaving
1 ^o constatering	Waarschuwing
2 ^o constatering	Schorsen exploitatievergunning waterpijp/shisha voor 3 maanden * indien geconstateerd wordt dat er tijdens de schorsingsperiode toch waterpijp/shisha wordt aangeboden dan wel gebruikt, volgt direct een intrekking van de exploitatievergunning waterpijp/shisha
3 ^o constatering	Schorsen exploitatievergunning waterpijp/shisha voor 6 maanden * indien geconstateerd wordt dat er tijdens de schorsingsperiode toch waterpijp/shisha wordt aangeboden dan wel gebruikt, volgt direct een intrekking van de exploitatievergunning waterpijp/shisha
4 ^o constatering	Intrekken exploitatievergunning waterpijp/shisha
Constateringen nadat de exploitatievergunning waterpijp/shisha is ingetrokken.	Intrekken horecaexploitatievergunning

[1] WHO Air Quality Guidelines for Europe (2000), pagina 77.

[2] RIVM Rapport 60930005/2008

[3] Kerkhoff RLH, Boels EL. *GGD-richtlijn medische milieukunde: koolmonoxide in woon- en verblijfsruimten*. Bilthoven: RIVM, 2008; 609330006/2008.